

O. Goga: Noi

Pe un ton de doină de jale, de jeluire sfâșietoare și calmă, stăpânită, Goga dă expresie, în poezia Noi, unei dureri nemăsurate de care este cuprins Ardealul în vechile condiții istorico-sociale. Căci pe cerul acestor ținuturi, "bătrânul soare", era atunci mai aprins, întrucât "Nu pentru noi răsare".

Titlul e simbolic: cuvântul semnifică nu numai ființa noastră națională, ci însăși țara, spațiul ei geografic și etnic. *La noi* este locul de baștină, cu "codri verzi de brad", câmpuri de mătase, cu plaiuri scăldate în soare, cu flori și cântec de horă. *La noi* e pământul străbun. Sunt Crișurile și Oltul, în apele cărora e glas de durere. Om și țară suntem *noi*, iar poetul, conștiința și inima îndurerată a țării.

Versurile, aluzive prin tâlcul cuvintelor simbolice, condensează în ele și nostalgii, și doruri nespuse, suferință și neliniști. Farmecul straniu, răscolitor al poeziei rezultă din simplitatea lexicului evocator, de proveniență populară, cu valoarea unor concepte de jale, suferință, patimi, cărora li se alătură altele, ce denumesc țara. Natura e socială în poezia lui Goga. Umanizată în poezia Noi, ea personifică suferința, ca în doina de jale; proiecția ei este simbolică. Relația de între țară și om, realizată prin juxtapunerea stărilor sufletești cu elementele care definesc spațiul geografic și etnic al țării, capătă rezonanțe grave ale sentimentului de jale al unor tulburătoare neliniști.

Durerea unui neam, străin în propria-i țară, vibrează în petalele florilor, în desișul codrilor, în apele Mureșului și ale Crișurilor. Jalea unui întreg popor obidit este povestită de codri seculari, este purtată din hotar în hotar, de Mureș și de "tustrele Crișuri". Natura plânge împreună cu oamenii: nevestele, părinții, feciorii. Însuși bătrânul Olt e "împletit" din lacrimile vărsate secole de-a rândul. Motivul acestei lamentații generale este "visul neîmplinit", "copil al suferinții", nutrit de milenii de poporul asuprit, este visul eliberării naționale și sociale de a cărui jale "ne-au răposat/Și moșii și părinții".

Poezia este scrisă într-un limbaj aluziv, cu aspect conspirativ, misterios. Prevestirea unei "zile

mărețe" nu putea fi făcută în acele împrejurări, în mod direct, ci prin intermediul unei abundențe metaforice pline de subînțelesuri. "La noi sunt codri verzi de brad/Și câmpuri de mătase/La noi atâția fluturi sunt,/Și atâta jale-n casă.../Doar roua de pe trandafiri/ E lacrimi de-ale noastre.../Avem un vis neîmplinit /copil al suferinții../ Deșertăciunea unui vis/Noi o stropim cu lacrimi".

Expresia unei revolte împotriva asupririi naționale și sociale a românilor din Ardeal, devine în poezia Noi o artă superioară, care poartă nota autenticității și originalității liricii lui Goga în general. Poetul utilizează frecvent conceptele: suferință, lacrimi, jale, patimi, pe care le asociază, în evocatoare imagini picturale, cu elemente ale naturii: câmpuri de mătase, privighetori, tustrele Crișuri, Oltul, Mureșul. Ființa poetului se contopește cu aceea a poporului său, înlocuind pe "eu" cu "noi", ceea ce conferă poeziei o notă de simplitate, și totodată un mare rafinament artistic. Sentimentul de jale este accentuat în poezie și prin anaforicul "la noi", de trei ori în strofa întâia, de alte două ori în următoarele două strofe, precum și de epiforicul "plâng", de trei ori în strofa

a treia. Versul final: " Deșertăciunea unui vis/ Noi o stropim cu lacrimi", încheie potențând tonul general al poeziei Noi.

Atmosfera de profundă tristețe din poezie este accentuată și prin numeroase personificări, acestea devenind impresionante, pentru că sunt făcute în maniera doinei de jale: codrii "povestesc de jale", și jale "duc Mureșul și Crișurile", cântecele "plâng", hora "e mai domolită", codrii "își înfioară sânul", Oltul bătrân este "împletit cu lacrimi".

Cele cinci strofe alcătuite din câte opt versuri, iambice, sunt constituite în realitate, din câte patru versuri lungi, cu cezură, rimate independent(La noi..).În organizarea strofelor, poetul a evitat însă versul lung, cu cezură, nefolosit în poezia populară întrucât poezia Noi are caracterul unei doine și a unei litanii totodată. Impresia de doină de jale este sporită și prin faptul că poetul recurge la predicate exprimate la timpul prezent, la prezentul continuu, întărit prin unele gerunzii modale: gemând, plângând, îmbrățișând.

Lexicul poetic, procedeele și mijloacele artistice, structura versurilor asocierilor de cuvinte etc. creează, în ansamblu , atmosfera de doină și de litanie a poeziei, intitulată atât de sugestiv "Noi".